

آراسنده افغانستان طوپخانه سینه عائد اولوب او انواده (شیرپور) ده بولونان اوتوزطوپك، كذا انكيزلرك مملكت اموالندن تحصيل ايدرك عسكر ك ارزاق واستحكام مصرفي حسابنه كچر دكاري تقريباً ۱۹۰۰۰۰۰ روبيه نك بكا تسليميله انكيزلرك كابلده يادقلىرى يكي قلعه لرك على حاله براقيلمالى قرارلاشدى. بعده مشارالهما ايله وداع ايدرك آيرلدم. ايشته انكيزلرك حقه كى تشبم شوصورتله نتيجه لندى. بالاستحقاق وارثي وصاحب اولديغ افغانستان تختنه جلوسم وقوع بولدى. بوندن سوكراملكتمك تامين وتنظيمه وترقى وتعاليسنه جاليشمايه باشلادم. لکن بوقولاي برايش دكادى. مترجمى

طاهر المولوى

مكتبات

هنرستانه اخبار مخصوصه

هند بولنده

۱۱

بغداد حكومتنه دائر معلومات تاريخيه

كچن نسخه دن مابعد

ایلخانی مكرمى. — تاتارلردن سوكراملك (ایلخانی) لر بغداد ولايتنده اجرائى حكومت ايدوب (شيخ حسن) ایلخانی واوغلى مستقلأ بغداد حكومتنه كچدیلر. كوله لرى (مرجان) ايسه افنديلرينك تبريزه مسافرتلى اوزرينه داعية سلطنت واستقلاله دوشمش وبغدادده تمكّن ايدرك افنديلريله محاربه ايتمشدر. نهايت مغلوب اولدقدن سوكراملك سلطان اويس طرفندن مظهر عفو اولمشدر.

بغدادده الیوم موجود ومشهود اولان (مرجان جامی) ايله اوقاف عظیمه سی بالاده نامی یاد اولنان ذاتك احیا کرده سیدر. یدی یوز یتش التی سنه سنده سلطان اویسك وفاتيله یرینه اوغلی سلطان حسین کچدی. بونك زماننده برچوق محاربات داخلیه حدوث ایلدی. نهايت بوذات وفات ایدوب قاردشی سلطان احمد یرینه کچمشدر. سلطان احمد غیور ومقدم اولدیفندن داخلی فلاكتلره نهايت ویروب كوچوك برادريله ده باریشه رق حكومتی تقویه موقوف اولدقدن صكره سیلاب بلای تیموره اوغرامشدر. تیمورك توره مهنه تصادف ایدن بوزمان آسیانك هرطرفی خیول تاتاریه ايله پامال ایدلیکی کبی سلطان احمدك حكومتی وبغدادی دخی استیلا ایلمشدر. بو استیلا اوزرینه سلطان احمد، مصر حكومتنه التجا ایتدی. تیمور ايسه، (امیر مسعود) ی بغدادده ترك ایدرك آسیای صغرا ووسطانك تمامی استیلاسنه باشلادی. تیمورك مشغولیت دائمه حربیه سندن وحكومت مصریه نك اعانه عسکریه سندن بالاستفاده سلطان احمد ینه بغدادده كلرك تیمورك والیسی بولنان امیر مسعودی طرد ایدوب اسکی حكومتی تکرار آله بیلدی.

تیمور وقعه دن خبر آلسیله ایکنجی دفعه اوله رق بغدادده هجوم ایتش وسلطان احمد ارتق طوره میهرق او وقت اوروپا وآسیا قطعه لرنده توسیع حكومت عثمانیه ايله مشغول اولان (یلدیرم سلطان بایزید خان) حضر تلیینه التجا ایلمشدر. بو التجا اوزرینه سلطان بایزید ايله تیمورك ارالری آچیلماغه باشلادی.

اخیراً تیمور، کندی حفیدی (میرزا بکر) ی بغداد وبصره والیکنه تعیین ایتدی ايسه ده ییلدیرم وقعه معلومه سندن صكره سلطان احمد، یولی بولوب امرادن قره قیونلی ديه مشهور اولان (قره یوسف) ايله اتفاق ایدرك ینه بغدادده كلشیر ومیرزا بکر وسائر امرای تیموریه ايله متعدد محاربه لرله بغداد حكومتی اوچنجی دفعه اوائی اوزره اله کچیرمشلردر. مؤخرأ حكومت تیموریه نك دوچار ضعف اولسی ماده سندن بالاستفاده آذربایجاندن دخی تیموریلری چیقارمق فکریله سلطان احمد وقره یوسف پك چوق چالیشمشلردر. بونلرك ایکیسی آره سنده رقابت وعداوت حاصل اولسیله برمحاربه ده سلطان احمدك بوزولمه سی واله کچمی جهتيله قره یوسف طرفندن اعدام ايله حكومت ایلخانییه ارتق خاتمه کچیلمشدر.

قره قیونلی مكرمى. — بو وقعه دن صكره سكر یوز اوچ سنه سنده بغداد حكومتی قره قیونلی قره یوسفه انتقال ایتش وبوذات بوتون همتی تیمور. لیلرك آذربایجانده تأسیس ایتدكاری حكومتك محوینه صرف ایلشدر. قره یوسف بغدادی مركز حكومت اتخاذ ایتوب بغداد حكومتی اوغلی امیر شاه محموده تفویض ایلدی.

بونك برادری (امیر اسپار) ايله منازعه ومحاربه ایدرك سكر یوز اوتوز یدی سنه سنده خلافتکیرلری طرفندن طوتیلوب اعدام اولنسیله یرینه برادری (امیر شاه محمد) بغداد حكومتنه کچدی، بونك وسلفنك برادری امیر اسپار بوقطعه ده محاربه ومقاتله ونهايت امیر شاه محمدی طرد ایدرك بغداد حكومتی ید ضبطنه کچردی.

ایشته بغداد حكومتی بوصورتله سكر یوز یتش ایکی تاریخنه دکن قره قیونلیرلر النده اولدینی حالده تیمورك امراسندن قره عثمانك كوله سی اولوب دیاربکر والیسی بولنان وآق قیونلی دنیلان (حسن طوپال) ك اوزمان آسیاده حکمی شدتله اجرا ایدن طوایف ملوكك منازعاتندن استفاده ايله حكومت تیموریه یی وقره قیونلیرلر حكومتی دخی بروجه محرر سكر یوز یتش ایکی سنه سنده دائره سلطنتنه ادخال ایتشدر.

اشو حسن طوپال توارخ عثمانیه ده (اوزون حسن) شهرتی آلان دیاربکر حکمداریدر. بغداد حكومتی تاریخ منذ کوردن طقوز یوز اون درت سنه قدر آق قیونلیرلر طرفندن اداره اولندینی حالده (شاه اسماعیل) صفوینك توره مسیله وآق قیونلیرلرک ممالکینی ضبط ایتسیله تعديلات اخیره دخی داخل حساب ایدیلور ايسه آق قیونلیرلرک جمله ممالکندن بولنان بغداد حكومتی دخی تاریخ منذ کورده استیلا ایلش اولور. شاه اسماعیل دخی بغدادك تخریباتنده هلاکو وتیمورك اوچنجیسی اولمشدر.

صفویه مكرمى. — طقوز یوز اون درت سنه سندن شاه اسماعیلك تاریخ وفاتی اولان طقوز یوز اوتوز سنه قدر بغداد حكومتی شاه اسماعیلك والیلری طرفندن اداره اولنمشیکن شام اسماعیلك وفاتندن صكره (موصلو) قبیله سندن توره مش اولان (ذوالفقار) نام شخصك (کهر) عشرتندن کوردیکی معاونت ومظاهرت اوزرینه شیمدیکي (لرستان) طرفلرینی استیلا ایتدکدن سوكره بغدادی دخی ضبط وتسخیر ایتش واستقلالنی محافظه ایتك ایچون خطبه یی اعظم سلاطین عثمانیه دن (قانونی سلطان سلیمان خان) حضر تلی نامنه اوقوتش وسکه ضرب ایتدیرمشدر.

بغداد حكومتك ممالك محروسه عثمانیه یه منضم اولسی ايشته بووجهله ذوالفقار طرفندن سلطان سلیمان خان حضر تلیینه اولان اطاعت یوزندن حاصل اولش وبوانقیاد ايسه سلطنت سنیه نك حایه سیله شاه اسماعیلك خلفی اولان (شاه طهماسب) دن تخلص حیات وحكومت ایتك مطالعه عاقلانه سنه مستند بولنمشدر.

بوذات غایت جسور وغیور بروالی اولسیله بغدادك معموریتنه خدمت ایتش ايسه ده شاه (طهماسب) طقوز یوز اوتوز آلتی سنه سنده بغدادی محاصره ایتمشدر.

ذوالفقارك ایتدیکي غیورانه مقاومت، شاه (طهماسب) ك حرکت

وبغدادی ایرانیله تسلیم ایتمهك ایچون وصایای تحریریه بالاجرا کندسی دیاربکر جهته عودت ایتشدرد. حافظ احمد پاشانك بوتدیره عودتی اوزرینه فی الحقیقه بکر صو باشی ایرانیلری بغدادده قبول ایتدی . معامله واقعه سی شاه عباسك كوچنه كیدرك بالذات كلوب بغدادی محاصره ایتدی. بکر صو باشی ایلک اوکجه براز مقاومت ایتش ایسه ده اخیراً کندی قتله بغدادك تکرار صفویله انه کچمنه سبب اولدی. شاه عباس ایسه سائرلری کبی بغدادی استیلا ایتدکن صکره کیمسه یه فنانلی طوقوغدینی اوروپا مؤرخینجه ده مصدقرد. سلطان مراد خان رابع حضرتلری بغدادك تخلیصی ایچون حافظ احمد پاشا ومؤخرأ خسرو پاشای مأمور بیورمشار وسنه لرله يك چوق چالیشمشر ایسه ده بردرلو موفق اوله مدقزلدن ۱۰۴۷ سنه سنده بالذات بغدادی تشریف ایله ایرانیلردن مملکتی کری آلمشدر .

مشارالیه حضرتلری (امام اعظم) و (شیخ عبدالقادر) کیلانی حضرتانك آستانه وقبه لرینی تعمیر و اوقاف و وظائف سائر لرینی تجدید و تجدید بیوردرلری کبی ، ایران دولتیله ده بر معاهده نامه عقد ایدوب مظفرأ در سعادت عودت بیورمشرلردر .

۱۱۵۶ سنه سندن ۱۱۹۳ سنه سنه قدر بغداد ولایتی دولت علیه عثمانیه جانبندن منصوب ولایه عظام طرفندن اداره اولمقده ایدی .

بعده بغداد وبصره ولایتلری برلشدیریلرک کوله من (سلیمان پاشا) یه توجیه اولمشدر . سلیمان پاشا کندوسی کوله اولمسیله آندن صکره ینه کوله منلردن بری والی اولمشدر . اووقتک ایجاباتنه کوره مقام ولایت کچنلره کوله منلرک صوک والیسی اولان (داود پاشا) نك عزلنه قدر سلطنت سنیه فرمان ارسالیله والی تعیینی عادت حکمنه کیرمش ایدی .

۱۲۴۶ سنه سنده مشهور لاز (علی رضا پاشا) بغداد والیسی اولمسیله کوله منلری کاملاً دفع ایدرک ، آرتق بغداد ولایتی دائره انتظامه کیرمش وهیچ برصدمه یه اوغرامدینی کبی کیت کیده مراتب حالیه ای اکتسابه باشلامشدر .

بغداد : س . م . توفیق

بلغارستانه مکتوبلری :

-۱۲-

بلغارستان ایمپراطورلغنك (۱) تأسیسی ایچون

بلغارلر ممالك عثمانیه ده نه روللر اونسایلر ؟

بلغارستانده ایکی آیدن فضلہ بر سیاحت اجرا ایدرک اوراده بولان اسلاملرک احوالنه وبلغارلر طرفندن اسلاملره ایدیلن مظالم ، و عثمانیلر علیهنه جویریلن فیرداقلره دائر ایچه تدقیقته بولندقدن صکره استانبوله کادم . شمدی یه قدر کوندرمش اولدیم مکتوبلر - اویله ظن ایدیورم که - بلغارلرک مسلمانلره قارشى اجرا ایتدکاری وحشتلری عالم مدنیته قارشى اثبات ایتکه کافیدر ؛ کرک اونلری وکرک بوندن صکره نشر ایدرک واثائق اوقویانلر عثمانیلری وحشته اتهام ایتک ایسته یں بلغارلرک ماهیت خبیثه لرینی اکلهمقده اصلا تردد کوستریمه جکلردر . اوت ! قارئین کرام کوره جکلرکه مدنیته غوغاسی یاپان بلغارلر مدنی دکل ، اک وحشی بر حیوان مفترسدرلر . بلغارلر ایچون مسلمان اولدورمک ، اونلرک عرضلری پامال ایتک ، اک مقدس معبدلره تعرض ایتک هیچ نوعندندر . بونی شمدی یه قدر کوندرمش اولدیغمز مکتوبلر مع زیاده اثبات ایتدیکی جهته بوکونکی مقاله مزده بحث ایدرک بکیمز بوکبی شیلر دکادر . بزبکون عثمانیقله بک بویوک علاقه سی اولان برمشله یی ایضاح ایدرک بلغارستانك ممالك عثمانیه ده شمدی یه قدر اوینامش اولدینی روللردن بونک نتایج حاصله سندن بحث ایتک ایستورز .

بوکون بلغارستان محاربه سندن ، ما کدونیا ده کی بلغارلرک حقوقندن ، اوراده کی بلغارلرک ظلم کوردیکندن ، دها دوغریسی عثمانیلرک بلغارلره ظلم ،

واقعه سی ایچون دائمی ندامت اولمش ایسه ده ذوالفقارک اغوا واطماع ایدیلان برادرلری طرفندن یتاغنده قتل و اعدام اولمشی شاه طهماسبك بغدادی استیلاسنه سبب اولمشدر .

ذوالفقار سلطان سلیمانیه عرض اطاعت و انقیاد ایتدکن صکره بوصورتله شاه طهماسبك تجاوزندن اخذ انتقام ایچون مشار الیه سلطان سلیمان خان حضرتلرینک ایران وبغداد سفرینی مستلزم اولمشدر .

شاه طهماسبك عسا کر عثمانیه یه مقابله ایدرک مامسی جهته شیمدیکی (کردستان) و (تبریز) جهتلری ممالك عثمانیه یه ضمیمه اولدینی کبی بغداد شهری دخی بلا محاربه استیلا ایدمشدر . (کادی برج اولیایه پادشاه نامدار ۹۴۱) سلطان سلیمان خان حضرتلرینک بغدادی تشریفلرنده سویلن تاریخدر .

طغوز یوز قرق بر سنه سنده بغداد حکومتی ایکنجی دفعه اولدرق کمال سهولتله ممالك محروسه یه علاوه اولمشدر .

بغداددن بصره یه قدر اولان ممالك واهالی دخی بغدادده اتباعاً عرض اطاعت و انقیاد ایتدیلر . سلطان سلیمان خان حضرتلری شاه اسماعیل طرفندن مباشرت اولنوب اتمام ایدیلن (کاظمیه) آستانه عالیسنی والیوم بو آستانه ده موجود اولان وایچنده جمعه نمازی ادا ایدلکده بولنان جامی بنا ایتدیردکاری کبی کربلا ونجف اشرفه کیدوب عتبات عالیاتی ده زیارت ایدیلر .

شیمدیکی (حسینییه) شهری مشارالیه حضرتلرینک اثر ملوکانه لری و (شیخ عبدالقادر) کیلانی قدس سره العالی حضرتلرینک اوقاف موجوده سی ینه مشارالیه حضرتلرینک اثر مروت و عنایتلردر .

بوندن صکره بغداد وبصره ولایتلرنده کی اهالی و قبائل تمامیه بغداد حکومته عرض اطاعت و انقیاد ایتامشر ایسه ده حکومت عثمانیه بورالرده کرکی کبی تأسس ایتشدرد .

۱۰۱۷ سنه سنده بولوک باشیلردن (احمد طریل اوغلی) محمد خروج ایدرک بغدادی ضبط ایدمشدر . مرقومک تربیه سنه دولت علیه طرفندن مأمور بیوریلان (نصوح پاشا) عسکرینی دخی رجعته مجبور ایتمسیله استقلال بولمش ایکن (محمد چلبی) نامنده بر ذات طرفندن قتل ایدمش ویرینه برادرى مصطفی بغداد والیلککنده اعلان استقلال ایتشدرد .

بغداد حکومتی بولردن تخلیصه مأمور بیوریلان چغاله زاده وزیر (محمد پاشا) بعض عشایر عراقیه ایله بالافاق مرقوم مصطفی ی حرباً قاجیرمش و ۱۰۱۹ سنه سنده قاضی زاده عالی پاشای بغداد والیلککنه تعیین ایدرک ، بوصورتله بغداد حکومتی یه اواداره عاده حکومته رجوع ایتشدرد .

وزرادن یوسف پاشانك بغداد والیلکی زماننده و ۲۰۳۱ تاریخنده بغداد یکچیرلردن (بکر صو باشی) تغلب ایدرک والیه مخالفت ونهایت محاربه یه مبادرتله شیمدیکی کوپری باشنده ایدیلن محاربه ده والینك شهید اولمش بکر صو باشینك بغداد حکومتی ضبط ایله استقلال بولسنه سبب اولمشدر . مرقومک خلافتلرلی حقنده ایتدیکی معاملات غدریه يك سوزشلی عد ایدیله بیلیر . بوحال سلطان مراد خان رابع حضرتلرینک عهدسلطنتلرینك اوائلنه مصادف ایدی .

اوشاده بغداد والیلکی سلیمان پاشایه توجیه وبغدادك تخلیصی ایچون ده حافظ احمد پاشا اردو قوماندانلغنه تعیین اولمشدر . بکر صو باشی ، بولره برطرفدن مقاومت ، دیکر طرفدن اردوی هایونك مهاجراتنه تحمل ایدرک میه جکی مطالعه سیله اووقت ایران شاهی (شاه عباس) ه عرض انقیاد و طلب امداد ایله مراجعت ایتشدرد . شاه عباس دخی بغداد حکومتی الیه ایتک ایچون عسا کر امدادیه ارسالیله بولرک خاقینه وصولارینه قدر (حافظ احمد پاشا) ایله بکر صو باشی اراسنده وقوع بولان محارباتده غالبیت ، عاصی بکر طرفنده قالمشدر .

ایرانك عسا کر امدادیه سنك ورودیله حافظ احمد پاشانك رجعتی لازم کادیکنه وبغدادك ایرانیلر انه کچمنی تجویز ایتدیکنه مبنی وقت مرهوننده ایجابات حالیه یه کوره معامله اولمقی اوزره موقه بکر صو باشی یی بغداد والیلککنه بالتعین کندیسنه او وقتک اصول اداره سی حکمنجه والیالک امرینی ویرمش